

SZAKDOLGOZAT

Bedó-Schmidt Éva

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Neveléstudományi Intézet
óvodapedagógus alapképzési szak

A sport szerepe óvodáskorban
Az ovifoci

Belső konzulens: Vönöczky Áron
testnevelő tanár

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Neveléstudományi Intézet/
Szakdidaktikai Tanszék

Készítette: **Bedő-Schmidt Éva**

Kaposvár

2024

„A sport nem csak testnevelés, hanem a léleknek is a legerőteljesebb
és legnemesebb nevelő eszköze.”

Szentgyörgyi Albert

Tartalom

1.Bevezető:	5
2.A gyermekek fejlődési sajátosságai	7
2.1 Testi és mozgás fejlődés:.....	7
2.2 Értelmi és érzelmi fejlődés	8
2.3 A mozgás szerepe óvodáskorban	11
3.A szocializáció	12
3.2 A gyermekek szocializációs közege.....	13
4.A kisgyermekek játéktevékenysége	14
4.1 A játék és a tanulás.....	14
4.2 Labdajátékok az óvodában	15
5.Labdarúgás az óvodában	17
5.2 A Bozsik program bemutatása	17
5.3 Szakemberek képzése.....	19
6.Vizsgálat az óvodáskorú gyermekek fejlődésének lehetőségeiről az ovifoci által	20
6.1 A kutatás témája	20
6.2 Kutatási kérdések	20
6.3 Felmérésem eszköze:.....	21
7.Összefoglalás:.....	28
Felhasznált irodalom	32
Mellékletek.....	34
1.számú melléklet: Kérdőív.....	34
2. számú melléklet: Nyilatkozat	39
3. számú melléklet: Nyilatkozat	40

1.Bevezető:

A témaválasztás indoklása

Régi vágyam volt, hogy gyerekek körében dolgozhassak. Úgy gondolom, könnyen teremtek velük kapcsolatot és a közös hangot is hamar megtaláljuk. 2019-ben sikerült egy óvodában elhelyezkednem, aminek nagyon örültem. Végre olyan közegben lehettem, ahol igazán jól érzem magam és akkori tanulmányaim alatt, Csecsemő- és kisgyermeknevelő szakon is nagy segítséget nyújtott, hogy nem csak az elméleti tudásomat bővíthetem, hanem személyes tapasztalatokat szerezhetek a gyerekekről.

Bölcsődében kisgyermeknevelőként, jelenleg pedig az óvodában pedagógiai asszisztensként veszek részt a gyermekek gondozásában és nevelésében.

Eddigi tapasztalataim szerint egyre több gyermek fejlődésében, viselkedésében figyelhető meg valamiféle kisebb vagy nagyobb zavar. A gyermekek sokszor ingerültek, türelmetlenek. Figyelmük csak rövid ideig köthető le, nem igazán tudnak elmélyülten játszani. Egy-egy konfliktus helyzet rögtön agresszív viselkedést vált ki belőlük. Sokszor mesélnek arról, hogy otthon milyen online játékokon játszanak. Ezek, elmondásaik alapján, legtöbb esetben nem az életkoruknak megfelelő játékok. A szabad levegőn töltött idő során sem találják fel magukat. Leginkább a fiúgyermekek játékában figyelhető meg, hogy a digitális játékok világában „vannak” az udvari játék során is. Ilyenkor ők a harcosok, akiknek le kell győzniük az ellenséget, zombikat. Ez persze szintén agresszív formában zajlik. Ilyenkor, ha beszélünk velük, hogy ez nem jó a társának, érezhetően nem is értik, mi lehet ezzel a probléma. Ha más tevékenységet ajánlunk nekik az is csak rövid ideig, illetve a felnőtt jelenlétében, irányításával kelti fel az érdeklődésüket. Amint a segítő próbál kilépni és hagyni, hogy a gyermekek irányítsák a történéseket a folyamat ismét konfliktussal végződik.

Tanulmányaim során igen sokszor megjelent a mozgás fontossága és a hiányának problémái. Az óvodáskorú gyermek nagy mozgásigénnyel rendelkezik. Erre otthon a szülőknek és az óvodában az óvodapedagógusoknak is, a lehetőségeikhez mérten, időt, teret és eszközöket kell biztosítaniuk.

Az óvodában a mozgás foglalkozások mellett megjelenő mozgásforma az ovifoci. Ez a tevékenység egyre több intézményben van jelen. Tapasztalataim szerint, mivel gyermekeim révén érintett vagyok a témában, sok szülő amikor először hall erről a lehetőségről, elzárkózik. Napjainkban a labdarúgás hallatán két részre szakadnak a vélemények. Vannak a foci rajongók, akik szeretik ezt a sportot és vannak, akik, ha csak meghallják ezt a szót dühösebbek lesznek. Politikai kérdést csinálnak belőle és rögtön Magyarország anyagi helyzetéről kezdenek beszélni. Emiatt gyermeküket is elzárják ennek lehetősége elől. Az ovifoci által nem „Ronaldokat” szeretnénk nevelni, hanem egy új mozgásformával megismertetni a gyermekeket. Szeretnénk felkelteni az érdeklődésüket a sport iránt, ami végig kísérheti őket életük során.

Két fiú gyermekem közül a kisebb, már óvodás korban focizni kezdett. Nem csak az óvodai intézményben, hanem az intézményen kívül a lakóhelyünkön lévő sportegyesület utánpótlás csapatában is. Ezen tevékenységek során nem csak a mozgásban, hanem több más területen is fejlődött. Az itt végzett gyakorlatok során előrehaladás figyelhető meg a gyermekek feladattudata, figyelme során, valamint erősödik a kitartásuk is. Fejlődik a szem-láb koordinációjuk, a társakhoz való viszonyuk, türelmük, toleranciájuk és még számos dolgot írhatnék. Nem utolsó sorban azt is megemlíteném, hogy a szociális, társas kapcsolatok kialakításában is mekkora szerepet játszhat egy közösséghez tartozni. Az óvodán belül is ismerkednek más csoportba járó gyermekekkel. Az intézményen kívül pedig nem csak a saját korosztályukkal, hanem az idősebb, iskolás társaiktól is sokat tanulhatnak. Az itt sportoló tanulók, nagyon közvetlenek, segítik, biztatják kisebb társaikat és együtt is játszanak velük.

Szakedolgozatomban a labdarúgást egy jó oldalról szeretném megismertetni, hogy az emberek, akik csak a médiából hallanak erről a sportágról ne mindig a negatív dolgokra gondoljanak. Ezek alapján sem kell mindenkinek szeretni, de ha már valaki elgondolkodik erről, akkor már megérte, hogy ezzel foglalkozzam.

2.A gyermekek fejlődési sajátosságai

2.1 Testi és mozgás fejlődés:

A gyermekek testi fejlődésében a legintenzívebb időszak 0-3 éves korig zajlik. Hónapról-hónapra gyarapodik súlyuk és testhosszúságuk. Ebben az időben tanulnak meg megfordulni, ülni, kúszni, mászni és felállni. Átlagosan 14 hónapos korukra elkezdnek járni is. Ekkor még gyakran eleshetnek, karjukat előre nyújtva, lábukat szétterpesztve segítik egyensúlyuk megtartását.

„A nagy mozgások, különösen a járás megtanulása igen jelentős mozzanat az önállóság útján. A helyhez kötöttségből felszabaduló gyermek nem csupán bővíti az érzékelhető, megismerhető tárgyak körét, hanem a kontaktusba kerülés jellege is mássá válik.”¹

A járás kialakulása után, a gyermek összetettebb mozgásokat kezd el végezni. Ezek a fölfelé, lefelé mászás, a fel-és lefelé lépkedés és a köztes terek átlépése.

„A futást a repülőfázis különbözteti meg a járástól. Rövid repülőfázisok már a két és fél éves gyermeknél is megfigyelhetők. Amikor a gyermek az első futás-kísérleteket végzi, a törzse még csaknem függőleges, a csípő és a térd pedig enyhén hajlított. A karmozgás zárt és szűk terjedelmű. A könyök alig hajlított. Erre a futásra az egyensúly gyakori megbomlása és a kar stabilizáló mozgása a jellemző.”²

Az óvodáskorú gyermekekre a mozgékonyság jellemző, futkározik ugrándozik, mászik. Az egyensúly érzékük, mozgáskoordinációjuk egyre stabilabb lesz. Fejlődésükben intenzív növekedés figyelhető meg. Ez 5-6 éves korban a leglátványosabb. „A gyermek végtagjai megnyúlnak, egyre izmosabbá válnak. A váll szélesebb lesz a medencénél, aminek következtében megszűnik a test korábbi hengeres formája.”³

„A medence csontjai még különállóak, nem nőttek össze, ezért kerülni kell a nagy terheléseket. Az óvodásgyermek izmai hamar kifáradnak, ugyanakkor a dús vérellátás következtében

---

¹ Berghauer-Olasz Emőke (2013): Fejlesztéslélektan I. (jegyzet) 75 p. [online] [letöltve:2023] >URL:<http://genius-ja.uz.ua/sites/default/files/csatolmanyok/magyar-nyelvu-oktatasi-jegyzetek-es-magyar-nyelvu-szaknyelvi-szotarak-nyerteseinek-dokumentumjai-472/fejlodeslelektanijegyzet12mb.pdf>

² Farnosó István: Mozgásfejlődés Flaccus Kiadó Kft, Budapest 2021

³ József István : Fejlesztésszichológia nevelőknek. Kaposvár: Dávid Kiadó, 2012. 77p.

rendkívül gyorsan regenerálódnak, emiatt fokozott mozgásigénye és fáradékonysága nincs egymással ellentétben.”⁴

A gyermekek mozgásfejlődésére jellemző a már megtanult mozgások tökéletesedése, valamint megjelennek az első mozgáskombinációk.

Fejlődésük 3 fő irányt követ:

- Teljesítmény javulása
- Mozgásvégrehajtás minősége, pontossága
- Az ismert mozgások kombinációja

A gyermek ugyanazt a mozgást egyre több kombinációban, egyre több feladathelyzetben lesz képes felhasználni.

2.2 Értelmi és érzelmi fejlődés

Az értelmi és érzelmi fejlődéssel kapcsolatban többféle elmélet is ismeretes, melyek különféle aspektusból közelítik meg a fejlődés kérdéskörét. Eddigi tanulmányaim és szakdolgozatom szerint Freud, Erikson és Piaget fejlődéselméletét ismertetném röviden József István Fejlődépszichológia nevelőknek című műve alapján.

Az egyik legkorábbi fejlődéselmélet megalkotója Freud, aki méltán híres gondolkodásáról és hitvallásáról. Elmélete szerint minden gyermek úgy jön a világra, hogy kétféle ösztön hajtja. Az életösztön (erosz) és a halálösztön (thanatosz). Az erosz célja a kötődés, kapcsolat létrehozása, a thanatosz célja pedig ennek az ellenkezője, a kötődés, kapcsolat lerombolása. Az életösztön energiája a libidó, ez tartja irányítás alatt az ösztöntörekvések megnyilvánulási formáit. Freud szerint a személyiség alakulása szempontjából a kora gyermekkori hatások alapvetően meghatározzák a személyiségfejlődés folyamatát. A személyiséget strukturálnak tekinti és eredetét, működés módját tekintve három részre osztja:

- Ösztön-én (Id vagy Es): a gyermeket ösztönei azonnali kielégítésére készíti. Működési elve az örömelv.
- Én (Ego vagy Ich): az ösztönön-éneken belül fejlődik ki. Az „én” kontrollfunkciót gyakorol a külvilág és az „ösztön-én” felett. Működési elve a valóságelv vagy realitáselv.

---

⁴ József István : Fejlődépszichológia nevelőknek. Kaposvár: Dávid Kiadó, 2012. 77p.

- Felettes-én (Super-ego vagy Über-ich): az énen belül, elsősorban a szülők hatására alakul ki. Feladata, hogy az én cselekvésmódját és az ösztön-én törekvéseit szabályozza.

„Freud a pszichoszexuális fejlődéselméletében különböző szakaszokra osztja a fejlődést, a testi éréseknek megfelelően. Az első 3 az orális, anális és fallikus fázis jellemző, a 0-5, illetve 6 éves korosztályra, a másik kettő a latencia szakasza 6-10-12 éves és a genitális szakasz a 11-13-19 éves korosztályra jellemző. Az orális fázisban a gyermek „örömforrása” a száj. Azzal táplálkozik, mindent a szájába vesz, úgy akarja felfedezni a körülötte lévő dolgokat. Az anális fázisban az örömet az ürítés szabályozása adja. A fallikus fázis során a gyermek 3-6 éves korú, nyitottabb a külvilág felé, kialakul a nemi kíváncsiság és a nemi izgalom. Ebben a periódusban történik a nem identitás megalapozása az identifikáció, ami ez esetben az azonos nemű szülővel való azonosulást jelenti. A gyermek negatívan áll az azonos nemű szülőhöz, míg az ellentétes neműért szinte rajong. Ezt nevezte Freud ödipális konfliktusnak.

A következő, Erik H. Erikson pszichoszociális fejlődéselmélete, amely nem tagadta Freud elméleteit, hanem tovább folytatta gondolatait. Nézetei szerint, a fejlődés nem zárul le a serdülőkorral, hanem egész életen át tart és középpontjában az identitás keresése áll. Ezt a folyamatot nyolc szakaszra osztotta, melyek közül az első három szakaszt említeném meg, mivel ide sorolhatjuk az 5 év alatti gyermekeket.

Az első szakasz 0-2 éves korig az ősbizalom vagy bizalmatlanság szakasza. Ilyenkor alakul ki a gyermekben a bizalom szülei, illetve gondozói felé. Az ősbizalom a kora gyermekkori biztonságérzetet jelenti, amennyiben a szülő vagy a gondozó mindig megjelenik, amikor a gyermeknek szüksége van valamire akkor a gyermekben kialakul a bizalom. Későbbi élete során nyitottabb lesz, könnyebben megbízik másokban. Ha azonban nem alakul ki az ősbizalom a gyermek nem fog ragaszkodni, megbízni társaiban.

A második szakasz még szintén a bölcsődés korosztályra 2-3 éves korra tehető, az autonómia vagy szégyen és kétely stádiuma, az akaratlagos szabályozás kialakulása. Ilyenkor a gyermekek megtanulják, önkontrolljukat gyakorolni, amennyiben ez nem sikerül bizonytalanokká válnak. Az önállóság elérése nagyban függ a szülői kontrolltól.

A harmadik a kezdeményezés vagy büntudat szakasza. Ilyenkor a gyermek fokozatosan leválik környezetéről, mindent meg szeretne ismerni, tapasztalni. Ha mindez biztosított számára

kreatívabbá, kezdeményezőbbé válik, ellenkező esetben kétségei lesznek saját tevékenységei során (József 2012).

Az értelmi fejlődést legátfogóbban Piaget fogalmazta meg, úgy gondolta, hogy a gyermek képességei és a környezet közötti kapcsolat az, ami számít. A felnőtt és a gyermek értelmi képességeiben különböznek egymástól, de mindketten aktív résztvevői a fejlődésnek. Ebben a folyamatban két ellentétes mechanizmus segíti asszimiláció és az akkomodáció. Az első mechanizmus segíti beépülni a gyermek tapasztalatait a már meglévő ismeretszintbe, melynek prototípusa a játék. Az akkomodáció segíti, a már meglévő séma átalakítását az új helyzetnek megfelelően, ezt nevezzük utánzásnak.

Az utánzás különösen fontos a kisgyermek élete során, hiszen ezáltal sajátítja el a beszédet és a különböző viselkedésformákat. Az utánzás a tanulás egyik formája, amely történhet szándékos és spontán módon, ebben a megerősítés fontos szerepet játszik.⁵

Piaget az értelmi fejlődést négy szakaszra osztja fel:

- érzékszervi mozgásos periódus vagy szenzomotoros szakasz (0-2 éves korig)
- művelet előtti szakasz (2-7 év)
- konkrét műveletek kora (7-11 év)
- formális műveletek szakasza (11. életévtől)

Kutatásom szempontjából a második szakaszt említeném meg részletesebben. A második szakaszban a gyermek már beszélni kezd, kibontakoznak a szimbolikus működések. Egy-egy tárgy vagy szó több hasonló dolgot is szimbolizálhat. A gyermek nem képes elszakadni az érzékszervileg hozzáférhetőtől, nem rendelkezik kellő tapasztalattal.⁶

„Ebben a szakaszban a fejlődés nemcsak a fizikai, hanem a társas világ megértésére is hatással van. A gyermeket e szakaszban erkölcsi realizmus jellemzi, úgy véli, az erkölcsi és játékszabályok állandó létezéssel bíró, módosíthatatlan igazságok.”^{7,8}

---

⁵ Berghauer-Olasz Emőke (2013): Fejlődéslelektan I. (jegyzet) 74-99 p. [online] [letöltve:2021.04.07]
>URL:<http://genius-ja.uz.ua/sites/default/files/csatolmanyok/magyar-nyelvu-oktatasi-jegyzetek-es-magyar-nyelvu-szaknyelvi-szotarak-nyerteseinek-dokumentumjai-472/fejlodeslelektanijegyzet12mb.pdf>

⁶ Berghauer-Olasz Emőke (2013): Fejlődéslelektan I. (jegyzet) 74-99 p. [online] [letöltve:2021.04.07]
>URL:<http://genius-ja.uz.ua/sites/default/files/csatolmanyok/magyar-nyelvu-oktatasi-jegyzetek-es-magyar-nyelvu-szaknyelvi-szotarak-nyerteseinek-dokumentumjai-472/fejlodeslelektanijegyzet12mb.pdf>

⁷ József István : Fejlődépszichológia nevelőknek. Kaposvár: Dávid Kiadó, 2012. 41p.

⁸ Bedő-Schmidt Éva: Az elektronikus média szocializációs hatásai kisgyermek körében (szakdolgozat) 2021

2.3A mozgás szerepe óvodáskorban

„A mozgás a 3-7 éves korosztály legtermészetesebb megnyilvánulási formája (Prokolábné 1999). Valamint ismert tény, hogy a mozgásos tapasztalatokban gyökereznek az értelmi képességek is.”⁹

„A mozgás olyan összetett rendszer, ami alapvetően meghatároz, ugyanakkor széleskörű fejlesztőfunkcióval bír. Alakítja az alapmodalitásokat (látás, hallás, tapintás, test- és izomtónus-észlelés); a keresztcsatornák működését (a különböző érzéleési területekről érkező ingerek kapcsolása); a testképet, az énképet; az oldaliság (dominancia) kialakulását (melyik oldali kéz, láb, szem, fül a domináns); téri-síki-idői tájékozódást; a szociális kompetenciákat (leválási, beilleszkedési, önérvényesítési folyamatok, kontroll, autonóm és kooperációs folyamatok, erkölcsi ítélőképesség) stb. Az egész személyiséget fejleszti az idegrendszer fejlődése által.”¹⁰

Az óvodai nevelés országos alapprogramja is kiemelten hangsúlyozza a mozgás fontosságát az óvodában.

„A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.”¹¹

Véleményem és tapasztalataim szerint napjainkban a gyermekek egyre kevesebbet mozognak. Igen elterjedtek az elektronikus eszközök használatai. Előző szakdolgozatomban Az elektronikus média szocializációs hatásait vizsgáltam bölcsődés korú gyermekek körében. A

---

⁹ Horváthné Aczél Judit: A mozgás szerepe az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. 1.rész. In: Óvodai nevelés, 2023. (76.évf.) 7.sz.22.p.

¹⁰ Horváthné Aczél Judit: A mozgás szerepe az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. 1.rész. In: Óvodai nevelés, 2023. (76.évf.) 7.sz.22.p.

¹¹ Az Óvodai nevelés országos alapprogramja [https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+\(XII.+17.\)+Korm.+rendelet](https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+(XII.+17.)+Korm.+rendelet) (Letöltve: 2024.03.23.)

felmérésekből, amely nem reprezentatív, kiderült, hogy már ebben az életkorban kapcsolatba kerülnek digitális világgal. Jelenlegi óvodai munkahelyemen a gyerekek már el is mesélik, milyen játékokat játszanak otthon. Ezek annyira magával ragadják a gyermeket, hogy alig várja a szüleit, mert otthon szeretné folytatni játékát. Ez a gyermek az óvodában nem találja helyét, egy-egy játékba belekezd, de figyelmét nem köti le hosszabb ideig egyik játék sem. Beszélgetések alkalmával csak erről mesél. Udvari játék során pedig úgy érzi társait kell legyőznie.

3.A szocializáció

„A szocializáció meghatározása: „az a folyamat, melyben az embergyerek társadalomképessé válik, a kommunikációs tartalmak, módok, tárgyi és társas kapcsolati viselkedési szokások, szabályok, világkép, értékrend elsajátítása, személyiségébe épülése során és által.”¹²

Dr Bagdy Emőke írása szerint „A szocializáció a társadalomba való beilleszkedés folyamata, amelynek során az egyén megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, a lehetséges és elvárt viselkedésmódokat.”¹³

Ezt a fejlődést befolyásolja:

- mások viselkedésének látott, átélt, tapasztalt élményei,
- szüleink által nyújtott viselkedési minták,
- saját magatartásunkból nyert visszajelentések módosító hatásai,
- tudatos nevelés útján közvetített törekvések

Ezek során humanizálódunk:

- megtanuljuk az emberi viselkedés formáit;
- megtanuljuk, indulatunkat kezelni;
- elsajátítjuk a tárgyakkal való bánás módját;
- megtanuljuk az érzelmi kifejezés formáit;

---

¹² József István – Klinger Csilla – Martin László (2015): Pszichológiai fogalomtár. [online] Kaposvár. 2015 [letöltve: 2021.03.20.]>URL:

http://www.palyazatok.ke.hu/tartalom/csatolt/tamop/412B213/kiadvanyok/pszichologiai_fogalomtar.pdf

¹³ Dr Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok Budapest Tankönyv kiadó 1977

- kialakítjuk, fejlesztjük a gondolkodás, tervezés, akarás lehetőségi formáit;
- megismerjük a másokkal való kapcsolat árnyalt lehetőségeit;

„Összefoglalóan: megtanulunk emberi módon élni és viselkedni.”¹⁴

3.2A gyermekek szocializációs közege

A gyermekkori szocializáció fő tényezője a család, elsősorban az anya. Ebben az időben történik a személyiség megalapozása.

A gyermekek viselkedése nagyban függ a személyes kapcsolatoktól. Követi a számára jelentős emberek, szülők testvérek, kortársak mintáit. Ezért mondhatjuk el a gyermekről, hogy léte kezdetétől aktív, környezetére alakítóan visszaható és ezáltal jut el addig a szintig, hogy képes lesz alakítani önmagát és környezetét. (Bagdy 1977)

A fent leírtak alapján beláthatjuk mennyire fontos a gyermekek életében a család, míg régebben akár több generáció is együtt élt mindig biztosított volt a gyermek számára egy felnőtt a családból. Ott voltak a nagyszülők és sok esetben még a dédszülők is. Napjainkban azonban már legtöbbször csak a családmag, a szülők és a gyermek vagy gyermekek élnek együtt. Az életvitel átalakult, a férfiak és a nők egyaránt dolgoznak, előfordul, hogy több műszakban is illetve az is, hogy a valamelyik szülő külföldön vállal munkát. Emiatt a szülőknek kevesebb idejük, energiájuk marad a gyermekkel közösen töltött minőségi időtöltésre”¹⁵

Bölcsődébe, óvodába kerülés esetén bővül a szocializációs tér, a gyermek a családon kívüli közvetítő rendszerek hatóterébe kerül át. Itt elsősorban a kortárs csoportok jelentősége fokozódik. (Bagdy 1977)

A bölcsőde és az óvoda a kisgyermekek életében a második szocializációs szintek. Ekkor bekerülnek egy közösségbe, ahol más szokásokhoz, szabályokhoz kell alkalmazkodniuk, mint az eddig megszokott közegben. A gyermekek 3 éves korukra már igénylik kortársaik társaságát. Társas kapcsolataik egyre fejlettebb szintre jutnak.

---

¹⁴ Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok Budapest Tankönyv kiadó 1977

¹⁵ Bedő-Schmidt Éva: Az elektronikus média szocializációs hatásai kisgyermekek körében (szakdolgozat) 2021

„A szociális tér növekedésével (óvoda, iskola stb.) a szocializáció mindinkább családon kívüli közvetítő rendszerek hatóterébe kerül át, elsősorban a kortárs csoportok jelentősége fokozódik.”¹⁶

„A kapcsolatokat megvalósító kommunikációs (közlési) eszközök között első helyen áll a nyelv, amely mint objektíváló rendszer nem csak az elsődleges kommunikáció (a beszéd) eszköze, hanem kultúránk történetileg meghatározott szokásrendjének elsajátításában is alapvető.”¹⁷

4.A kisgyermekek játéktevékenysége

4.1A játék és a tanulás

A gyermeki játéknak többféle megfogalmazása létezik, mivel a gyermek számára bármi lehet játék, ami során jól érzi magát. „Ami a játékot leginkább elkülöníti a gyerek sok más tevékenységétől, az a játéktevékenység örömszínezete.”¹⁸

A gyermek már egész kicsi korától, csecsemő kortól kezdve játszik. 3-4 hónaposan a kezét mozgatja, nézegeti. 6 hónapos korától már a hangjával is szórakoztatja magát, 10 hónapos korától pedig a lábait húzza-tolja.

A játék a gyermek legfontosabb tevékenysége, központi szerepet tölt be az egészséges fejlődésében, életében. Mindig önmagáért való és maga a tevékenység okoz örömet. A gyermekek számára minden lehet játék, ami spontán és önkéntes. A játék a kisgyermekkor tanulás legfontosabb színtere, segíti a társas kapcsolat alakulását és a szociális kompetencia fejlődését.¹⁹

„A gyerekeknek sok különféle tevékenysége lehet elsődlegesen játék, sok tevékenységébe szövéődhet be kísérő mozzanatként a játék, a leglényegesebb az, hogy nincs a gyermeknek olyan

---

¹⁶ Bagdy Emőke: A személyiség titkai Helikon Kiadó 2014

¹⁷ Bagdy Emőke: A személyiség titkai Helikon Kiadó 2014

¹⁸ Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Budapest Gondolat Könyvkiadó 1985

¹⁹ Nyitrai Ágnes, Korintus Mihályné: Játék az első életévekben. In: Magyar Családi Bölcsődék Közhasznú Egyesülete[online] Budapest 2017 [letöltve:2021.03.29.]>URL: <https://macske.hu/wp-content/uploads/2020/06/macske.hu-modszertani-segedanyagok-jatek-az-elso-eletevekben.pdf>

élménye – legyen az kínos vagy kellemes -, amely ne válhatnék bármikor egy játék kiindulásává.”²⁰

„Az óvodáskorú gyermek fő tevékenységi formája a játék, a személyiségfejlődésben a legfőbb eszköz. A játék a valóság tükrözésének sajátos módja, ennek során átélheti a valóságban megtapasztalt élményeket és szerepeket. A játékban a valósággal ellentétben bármi lehetséges, még az is, hogy egy gyermek a felnőtt bőrébe bújjon. Játék közben aktívan fejlődnek interperszonális kapcsolatai, egyre jobban kiteljesedik a kortársaival való társas háló (együttműködnek, beszélgetnek, barátkoznak egymással, és a játékélmények összekovácsolják őket).”²¹

Mindhárom játék leírásból megfigyelhetjük, hogy a gyermekek számára bármi lehet játék. A gyerekek játék közben újra élik élményeiket, lehet az jó vagy rossz is. Azonban játék közben a gyermek jól érzi magát. Eljátssza a vele megtörtént eseményeket, amit a felnőttektől lát, de válhat mesebeli szereplővé. A játék az öröm forrása, mely közben a gyermek tapasztalatokat is szerez. Munkám során azt figyeltem meg, hogy a gyermeknek szükséges egy-egy szituációban játék közben is segítséget nyújtani, ötleteket adni, melyek tovább viszik a játék folyamatát és elkerülhetők lesznek a konfliktushelyzetek. Saját tapasztalatom alapján azt mondhatom el, hogy a lányok a csoportszobai játékok során jobban le tudják foglalni magukat. Kedvelik a kirakókat, babakonyhai játékokat szívesen babáznak. Játékuk elmélyült, beleélik magukat egy-egy szerepbe. A fiúk figyelmét nehezebb a benti játékokkal lekötni. Ők szeretnek vasutat építeni, autózni, legozni. Játékukra jellemző, hogy több játékba is belekezdenek majd rövid idő elteltével más elfoglaltságot keresnek. A fiúk várják leginkább az udvari játékot. A szabadban a nagymozgások kerülnek előtérbe. Ott igazán felszabadultak, szaladnak, fogócskáznak, mászókára másznak. Örömmel rúgják a labdát. Próbálgatják ki rúg nagyobbat, ki tudja a kapuba rúgni a labdát.

4.2 Labdajátékok az óvodában

A labda már kisgyermekkortól kezdve egy kedvelt játék, aminek a gyermek mindig örül. Az óvodában is érdemes minél többet használni, mivel egy sokoldalú sport és játékszer. A labdajátékok segítségével az óvodapedagógusok játszva fejleszthetik a gyermekek koordinációs képességeit. Akár egyedül, párban, vagy csoportosan játszanak, a labda

---

²⁰ Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Budapest Gondolat Könyvkiadó 1985

²¹ József István : Fejlődépszichológia nevelőknek. Kaposvár: Dávid Kiadó, 2012.

ellenállhatatlanul vonzza őket. „Az óvodás- és kisiskolás korban az érzelmi motiváció nagymértékben meghatározó a mozgástanulásban és- tanításban, ezért ebből a szempontból is kiváló szer a labda, főleg, ha színe és mintázata is vonzó a gyermekek számára.”²²

Pappné Gazdag Zsuzsanna könyvéből azt is megtudhatjuk, hogy a különféle gyakorlatokat, milyen labdával végezhetjük a legjobban. A labdapattintáshoz, labdavezetéshez a kemény, nem túl nehéz labdák a legalkalmasabbak. A nagyobb méretűek kezdetben előnyösebbek a gyermekek számára. Labdadobáshoz, elkapáshoz használhatunk puhább labdákat.

„A labda a mozgáskoordináció fejlesztésének alapvető eszköze. Amit régen egy szóval ügyességnek hívtunk, arról ma már tudjuk, hogy különböző koordinációs képességek összessége, amelyek szoros kölcsönhatásban vannak egymással. Úgy, mint egyensúlyérzék, ritmusérzék, kombinációs képesség, térbeli tájékozódási képesség, szem-kéz koordináció, szem-láb koordináció stb. A különböző labdás gyakorlatok ezen koordinációs képességek fejlesztésére kiválóan alkalmasak, a gyermekek életkorának megfelelő játékos formában. Ezen túl fejlesztik a motoros képességeket is.”²³

A fent leírtak alapján úgy gondolom, az ovifoci ezen labdajátékok egyik legjobb fejlesztő hatású foglalkozása. Óvodai munkám során volt alkalmam megfigyelni ilyen tevékenységeket. A gyermekek izgalommal várták a feladatokat, örömmel játszottak, mindig rajtra készen, mégis türelemmel várták, mikor következnek. A kezdeti nehézségeken átlendülve egyre jobban és jobban akartak teljesíteni. Az óvodapedagógus biztatása, megerősítése pozitívan hatott a gyermekek teljesítményére.

Az itt szerzett élményeket „tudást” a gyermekek szívesen alkalmazzák a szabad játék során is. Udvari játék közben is napi szinten előkerül a labda és a focikapu. Ilyenkor a gyermekek a már ismert mozgásformákat gyakorolják. Az is előfordul, hogy társaiknak is megmutatják miket tudnak és segítik őket a játék elsajátításában.

---

²² Pappné Gazdag Zsuzsanna: Labda-Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára Flaccus Kiadó Kft, Budapest 2020

²³ Pappné Gazdag Zsuzsanna: Labda-Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára Flaccus Kiadó Kft, Budapest 2020

„Óvodáskorban tehetjük le a sportjátékok alapjait is, amelynek elmaradása csak nehezen pótolható.” – írja könyvében Pappné Gazdag Zsuzsanna.

Saját tapasztalatom alapján is azt mondhatom, hogy minél előbb kapcsolatba kerülnek a gyermekek a mozgás bármely formájával, annál jobban megragadja őket a sport, a játék szeretete. A közösség, amihez ezáltal tartoznak.

5.Labdarúgás az óvodában

5.2A Bozsik program bemutatása

A program 2002-ben indult, ám anyagi gondok miatt évekig csak kisebb megszakításokkal működött, majd időszakosan megszűnt, ezután 2011-ben indították újra. Az OTP Bank Bozsik-program az MLSZ által létrehozott korszerű program, mely azért jött létre, hogy hazánkban ismét egy európai szintű utánpótlás- nevelés alakuljon ki:

A program nevét Bozsik József labdarúgó után kapta. Néhány fontosabb és érdekes információt említenék meg róla. 1925. november 28-án született. A KAC-ban kezdte labdarúgó pályafutását, szerepelt a XV. helsinki olimpián, olimpiai bajnokságot, Európa kupát-nyert. Tagja volt az úgynevezett aranycsapatnak, akikkel Angliát 6:3-ra, majd 7:1-re legyőzték, így a berni labdarúgó világbajnokságon második helyezést értek el. 1974-75-ben a magyar labdarúgó válogatott szövetségi kapitánya volt. (Magyar Életrajzi Lexikon)

A program fő célkitűzései:

- az utánpótlásbázis szélesítése
- tömegesítés
- tehetségkutató
- tehetségek fejlesztése

„A program legfontosabb célja, annak elősegítése, hogy a testmozgás a társadalom széles rétegeinek körében beépüljön az emberek mindennapi tevékenységébe.”²⁴

---

²⁴<https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/5642/dokumentumok/tao-graf.-2013..pdf> 9.p

Társadalmi céljai közt szerepel a sport, a labdarúgás által az egészséges életmód alakítása. A családi programok segítségével a társadalmi kötődések erősítése és az együttes játék örömeinek megismertetése. „A sportélmények segítenek egyébe kovácsolni a társadalmat, nemzeti öntudatot ébresztve a szélesebb rétegekben is.”²⁵

Fontosnak tartják, minél több helyszínen, minél több gyermek részt tudjon venni a programban és kipróbálhassák tudásukat a labdarúgásban. A Bozsik program nem eredménycentrikus, nem az számít, hogy melyik csapat győz. A legfontosabb motivációja a játék, az együtt töltött idő és a jókedv.

A programban résztvevő óvodák vállalják heti 1 labdarúgó foglalkozás megtartását, és a labdarúgó események támogatását. A foglalkozásokon a gyermekek számára biztosított a rendszeres képzés- játék- edzés- mérkőzés lehetőség. Az MLSZ figyelemmel kíséri a programban résztvevőket, egységes regisztrációs és nyilvántartási rendszer működésével. Támogatják az intézmények közötti labdarúgó rendezvények lebonyolítását is. Mindezek mellett az intézmények is részesülnek támogatásban a tanév végén, amelyet nevezéskor választhatnak ki. Ezek lehetnek sporteszközök, focikapuk, labdák, bolyák, mezek, illetve utazási támogatás. A foglalkozásokat tartó sportcsoporthoz vezető év végén meghatározott összegű illetményt kap. Az MLSZ kiemelt figyelmet fordít az óvodák bevonására.

„A program fő célkitűzései:

- Egységes, átlátható utánpótlás-nevelési rendszer kialakítása.
- Transzparens programfinanszírozás.
- Hiteles, naprakész, ellenőrizhető regisztráció. A programban résztvevők, illetve igazolt labdarúgók számának növelése.
- A verseny- és képzési rendszer modern kialakítása az UEFA és a FIFA szakmai követelményei és útmutatásai szerint.
- A férfi labdarúgás bázisának kiszélesítése.
- A női labdarúgás bázisának megteremtése.
- A tehetségek kiválasztása, kiemelt foglalkoztatása és a nemzetközi élvonalba juttatása.”²⁶

---

²⁵ <https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/5642/dokumentumok/tao-graf.-2013..pdf> 10.p

²⁶ OTP- MOL Bozsik Program: Út Európa élvonalába [Út Európa Élvonalába. Tehetségkutató és Foglalkoztató Program.pdf](#) [2023.03.30]

„A Program fő jellemzői:

- Minden szintnek és lépcsőnek speciális szerepe és jelentősége van.
- A korosztályos programok szinergiája, egymásra épülése, részelemeinek illeszkedése elsődleges!
- Minden tehetségnek meg kell adni a lehetőséget, kortól- nemtől- lakóhelytől és szociális helyzettől függetlenül.
- Mindig a személyiséget kell szem előtt tartani!
- A Tehetség továbblépését mindig biztosítani kell!
- A programot folyamatosan kell fejleszteni a tapasztalatoknak megfelelően!”²⁷

5.3 Szakemberek képzése

A program nagy hangsúlyt fektet arra is, hogy megfelelően képzett edzők foglalkozzanak a sportolókkal az utánpótlás-nevelés során. Az óvodapedagógusoknak is részt kell venniük egy úgynevezett Grassroots Alapképzésen, melynek célja, hogy olyan alapvető sportági, módszertani, pedagógiai és pszichológiai ismereteket sajátítsanak el, melyekkel hatékonyan képesek az amatőr labdarúgás minden egyes résztvevője számára megteremteni a legideálisabb sportolási lehetőséget, megfelelő labdarúgó edzések és mérkőzések biztosításával. Továbbá fontos még, hogy a képzésen résztvevő pedagógusok képesek legyenek egy pozitív tanulási környezet kialakításával a labdarúgás megszerettetésére, a sporton keresztüli nevelésre, a közösségformálásra, élmények biztosítására.

---

²⁷ OTP- MOL Bozsik Program: Út Európa élvonalába [Út Európa Élvonalába. Tehetségkutató és Foglalkoztató Program.pdf](#) [2023.03.30]

6.Vizsgálat az óvodáskorú gyermekek fejlődésének lehetőségeiről az ovifoci által

Dolgozatom témája A sport szerepe óvodáskorban, az ovifoci. Óvodai munkám során sok kisgyermekkel találkozom és gyakran tapasztalom, hogy fejlődésükben kisebb- nagyobb eltérések tapasztalhatók. Sok esetben ez a nagymozgásokon is észrevehető. Mióta eldöntöttem, hogy ezt fogom vizsgálni, még jobban figyeltem a gyermekeket mozgás közben. Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermekek minél több időt tölthessenek szabad levegőn és többféle lehetőséget biztosítunk a mozgásigényük kielégítésére. Nagyon fontosnak tartjuk az óvoda Pedagógiai Programjában is megjelenő egészséges életmódra nevelést, melynek egyik fő eleme a mozgás. „Fő célja a gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése. (Testi: erő, ügyesség, állóképesség, gyorsaság, Értelmi: gondolkodás, helyzetfelismerő képesség, jellem: akarat, önuralom, bátorság) Az egyéni mozgásigény természetes kielégítésének biztosításával az egyéni fejlődés ütemének nyomon követésével, a gátlásokat feloldva, a mozgáskoordináció, ügyesség fejlesztésével, a gyerekek érzelmi- akarat- értelmi és fizikai képességének és készségének magasabb szintre juttatása.”²⁸

6.1A kutatás témája

Az OTP Bank Bozsik program, az ovifoci hatékonysága

Az ovifocin résztvevő gyermekek fejlődésének megismerése

6.2 Kutatási kérdések

1. Megvalósíthatók-e az ovifoci foglalkozások az óvodákban
2. Az ovifoci játékos hatással van az egészségre, mozgásfejlődésre
3. Az ovifoci társas kapcsolatokra nevel, a szocializációra fejlesztő hatást gyakorol
4. Az OTP Bank Bozsik program, a foci támogatja, segíti az óvodáskorú gyermekek testi, lelki fejlődését

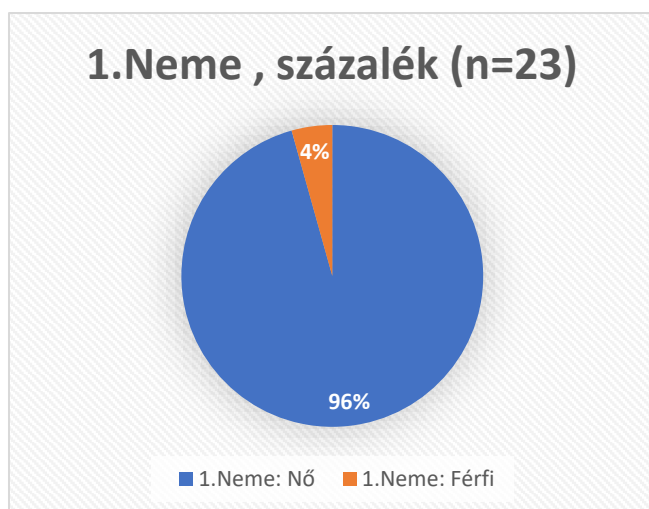
---

²⁸ Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja
<https://szentlorinciovoda.hu/dokumentumok/pp.pdf>

6.3 Felmérésem eszköze:

Kutatásomhoz a kérdőíves módszert választottam, melyet olyan óvodapedagógusok számára készítettem, akik részt vettek az OTP Bozsik Programban és tartottak, vagy jelenleg is tartanak ovifoci foglalkozásokat. Az ő véleményükre és tapasztalatukra voltam kíváncsi, hogy milyen területeken látnak pozitív hatásokat a gyermekek fejlődésében. A kérdőív kitöltése online formában történt, amiket közösségi oldalakon osztottam meg illetve ajánlások alapján konkrét személyeket kerestem meg emailben. A közvetlen linkre 52 alkalommal kattintottak, ebből azonban csak 23 befejezett kérdőív érkezett vissza. Mivel óvodai intézményekben általában egy fő óvodapedagógus tart foci foglalkozásokat, emiatt feltételezhető a kevesebb válaszok száma. A kitöltés önkéntes és anonim módon történt. A kérdéseket úgy próbáltam összeállítani, hogy könnyen megválaszolhatók legyenek, ne vegyenek túl sok időt igénybe. Ezzel próbáltam motiválni a kitöltési kedvet. A kérdőív elején az óvodapedagógusokat az életkorukról, a munkában eltöltött idejükről és az intézményről. A továbbiakban a Bozsik programról, valamint arról, hogy megfigyeléseik, véleményük szerint mely területeken fejlesztik a gyermekek képességeit az ovifoci foglalkozások.

A kérdőívek kitöltése 2024. február 28 és április 10 közt zajlott. A legtöbb válasz március 6 és április 3 közt érkezett. Ezek után a válaszadás lelassult és a megosztások, emailek hatására sem érkezett jelentősen több. Véleményem szerint a kitöltések nagyjából fele az általam ismert ovifocit tartó óvodapedagógusoktól és az általuk javasolt személyek közvetlen megkereséséből származik, a másik fele pedig a közösségi oldalakon megosztásra került kérdőívekből. A visszaérkezett válaszok száma nem túl magas, amire számítottam is, abból kiindulva, hogy tapasztalataim szerint az intézményekben általában egy fő óvodapedagógus tart ovifoci foglalkozásokat. Ennek ellenére azonban bíztam abban, hogy a kérdőívem a közösségi oldalak széleskörű elterjedése miatt több a témában jártas óvodapedagógushoz is eljut.

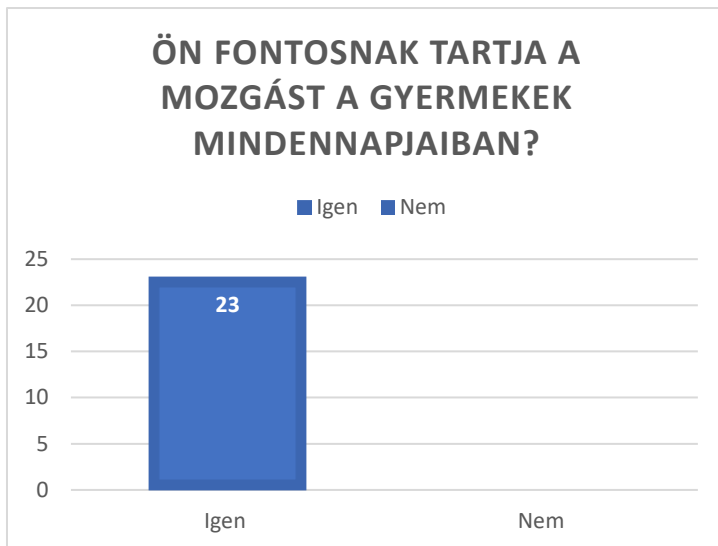

1. ábra Neme

Az első kérdésem az óvodapedagógusok nemére vonatkozott. Nem meglepő módon a 23 válaszadóból 22 nő és 1 férfi, melyet a diagramm százalékban jelöl. Magyarországon igen kevés a férfi óvodapedagógusok száma, mivel ebben a hivatásban kevésbé elfogadott a társadalom számára. A gyermekeknek azonban nem furcsa, ha esetleg egy óvóbácsival találkoznak. Jelenlegi munkahelyemen is rövid ideig jelen volt egy férfi óvodapedagógus és a csoportba járó gyerekek nagyon kedvelték és a mai napig megemlítik mit mondott, miket játszottak D. bácsival.

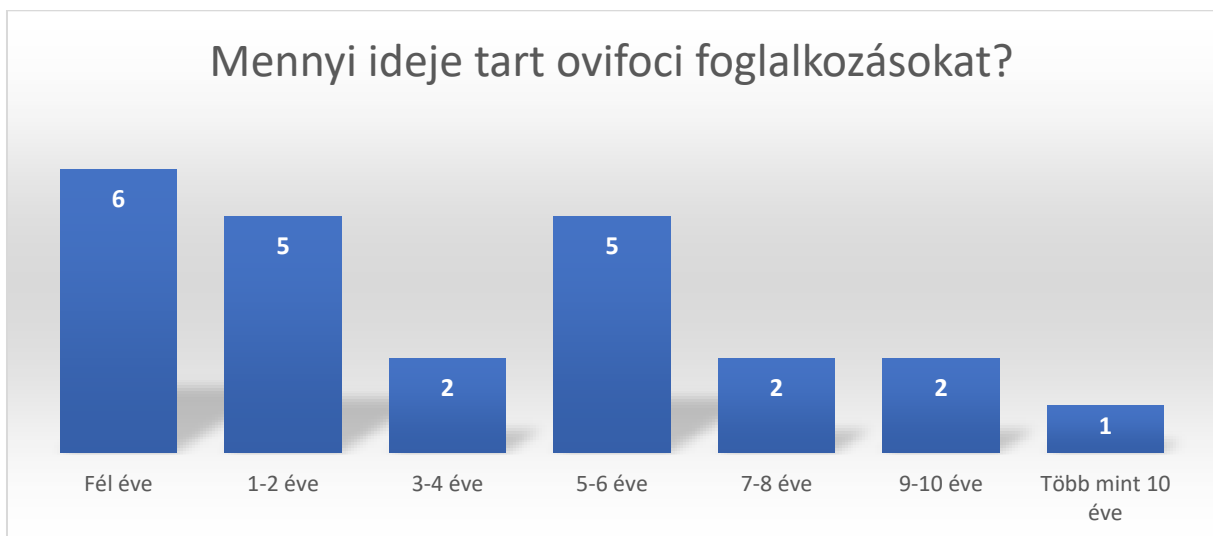
A következő kérdésem a pedagógusok életkoráról és a munkában eltöltött idejükről szólt. Itt arra voltam kíváncsi milyen idejű tapasztalattal rendelkeznek az általam megkérdezett szakemberek. A legtöbb kitöltés 26-30 év közötti (10 fő) pedagógusoktól érkezett, 3 fő még fiatalabb, ők 25 év alattiak. A többi válasz az idősebb, tapasztaltabb korosztálytól érkezett 31-35 év közöttiekől 2 fő, a 36-40 évesektől 2 fő, 41-45 éves 1 fő volt, 46-50 szintén 1 fő és 51 év feletti 4 kitöltő volt. Az óvodapedagógus pályán eltöltött időnél 12 fő jelölte az 1-4 évet, 6 fő az 5-10 évet, 1 fő a 11-15-öt és 4-en vannak, akik több mint 25 éve tekintik hivatásuknak ezt a szakamát. Úgy gondolom, az életkort tekintve vegyes összetételű volt a kitöltők csoportja, így többféle gondolkodásmód jellemzi a személyeket, ezáltal többféleképpen láthatják az ovifoci fejlesztő hatásait.

A válaszok begyűjtése során kiderült az is, hogy legtöbben megyeszékhelyről (9fő) és kisebb városból (8fő) töltötték ki a kérdőívet, de érkezett még válasz községből (4fő) és a fővárosból (2fő) is.

2. ábra Ön fontosnak tartja a mozgást a gyermekek mindennapjaiban?

Az fenti kérdésnél egyértelműen erre a válaszra számítottam, mivel tudjuk, hogy a gyermekek lételeme a mozgás. Nagy a mozgásigényük, fáradhatatlanok és ha esetleg mégis elfáradnának gyorsan képesek regenerálódni. A mozgás szerepe fontos az agyi érések folyamatában is, ezért szükséges időt és teret biztosítsunk a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. A beérkezett válaszok alapján mindenki nagyon fontosnak tartja a mozgás, a sport szerepét óvodáskorban.

3. ábra Mennyi ideje tart ovifoci foglalkozásokat?

Az ábrán látható, hogy a kitöltők nagyjából fele fél éve vagy 1-2 éve tart ovifoci foglalkozásokat, a többiek azonban már több éves tapasztalattal rendelkeznek. Van, aki már több mint 10 éve, szinte a Bocsik program kezdete óta. Az eredmények alapján érdekes lett

volna számomra, interjút készíteni olyan alanyokkal, akik nem rég kezdtek el tevékenykedni az ovifoci vonalán, valamint olyanokkal, akik már több mint tíz éve foglalkoznak vele. Erre már sajnos nem volt lehetőségem, de lehet, hogy a későbbiekben még tovább folytatom a kutatást.

A felmérés alapján elmondható, hogy a legtöbb intézményben heti 1 alkalommal (16 válasz) tartanak ovifoci foglalkozásokat. Heti 2 alkalommal 3, heti 3 alkalommal 2 intézményben, egy helyen pedig csak kéthetente kerül sor a labdarúgás gyakorlására.

4. ábra Általában hány gyermek vesz részt a foglalkozásokon?

Ezek a foglalkozásokon 7-8 vagy még ennél is több gyermek vesz részt. Akik a 3-4, illetve az 5-6 főt jelölték feltételezhető, hogy kisebb településről, kevesebb létszámú óvodákból jelölték. A gyermekek nemének összetételét nézve a több fiú valószínűsíthető, mert ez 9 szavazatot kapott, a vegyes csoport pedig 14-et. Mivel a vegyes csoportban is vannak fiúgyermekek, arra a következtetésre jutottam, hogy ők vannak többen, de a napjainkban a lányok is egyre jobban kedvelik ezt a sportot, valamint egyre elfogadottabb a női labdarúgás is. Arra a kérdésre, hogy hol tudják az óvodapedagógusok megvalósítani ezeket a programokat a tornaszobában és az udvaron kapott a legtöbb szavazatot, de az is előfordult, hogy valamely intézményekben mindkét helyszín biztosított. A tornaszobára 20 jelölés érkezett, ami azért is fontos mert így az ovifoci foglalkozások megtartásába nem játszhat közre az időjárás, az minden esetben megtartható. Továbbá lehetőség nyílik más mozgásos tevékenység megtartására is az óvodai nevelésen belül.

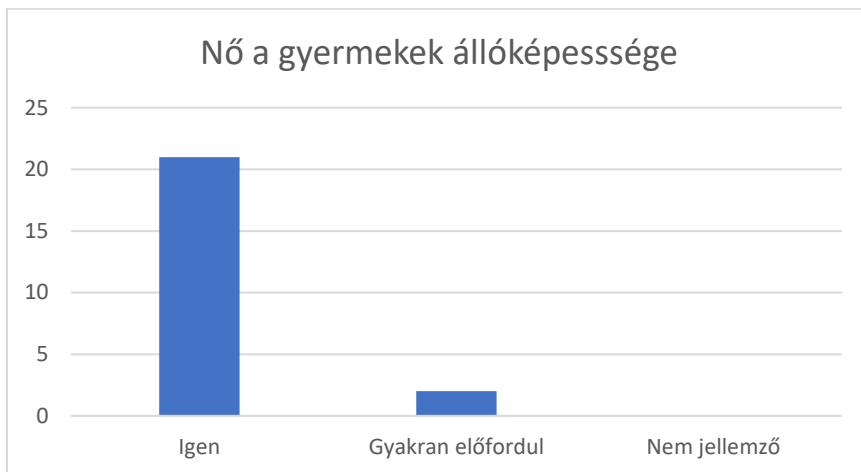
Örömmel láttam azt, a kérdőív alapján szinte az összes kitöltő intézménye rendelkezik a megfelelő fejlesztő eszközökkel. Csupán egy szavazat érkezett arra, hogy csak részben

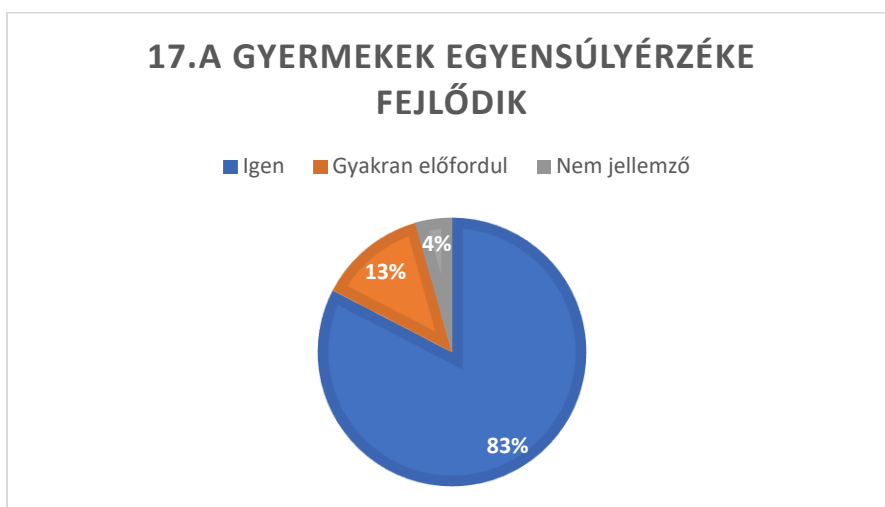
találhatók meg a szükséges kellékek. Ezek segítségével még változatosabbá, érdekesebbé tehetők a feladatok, játékok, ezáltal a gyermekek érdeklődése is könnyebben felkelthető, Hogy van-e az ovifocinak fejlesztő hatása azt minden pedagógus egyöntetűen igennel megszavazta, hiszen tudhatjuk, hogy a gyerekek lételeme a mozgás. A mozgásnak számtalan formája létezik, melyek fejlesztő hatását a szakirodalom is alátámasztja. Az ovifoci is a mozgás egyik formája ezért fejlesztő hatása vitathatatlan.

Szakdolgozatomban a sport fejlesztő hatásainak mérési eredménye nem ad objektív képet, hiszen az óvodapedagógusok szubjektív véleményére alapozva készült.

Először a gyermekek testi fejlődéséről kérdeztem. Itt elmondhatom, minden kérdésnél, hogy jelentősen több szavazat áll a fejlődés mellett, mint amennyi a gyakran előfordul, illetve a nem jellemző válaszoknál.

5. ábra Nő a gyermekek állóképessége

A két diagramm például szolgál a fent leírtaknak, miszerint a mozgás testi fejlődést eredményez a gyermekek életében. Ezeken kívül fejlődik még a gyermekek mozgáskoordinációja, téri tájékozódásuk, szem-kéz koordinációjuk, szem-láb koordinációjuk is, velük többségükben a kitöltők.

A további kérdések a személyiségfejlődésre vonatkoznak, melyek kutatásom szempontjából fontosabbak voltak. Saját tapasztalatom azt mutatja, hogy a sport, a foci, a csapatjáték hatással van a gyermekek személyiségfejlődésére. Kíváncsian vártam miként vélekednek erről a választ adó óvodapedagógusok.

Az ovifocin résztvevő gyermekek nyitottabbak társaik felé mondják 12-en a 23 kitöltőből. A többiek is a gyakran előfordul lehetőséget választották. A nem jellemző lehetőségre senki sem szavazott. Így a válaszadók többsége szerint inkább jellemző az, hogy a gyermekek nyitottabbak lesznek társaik felé.

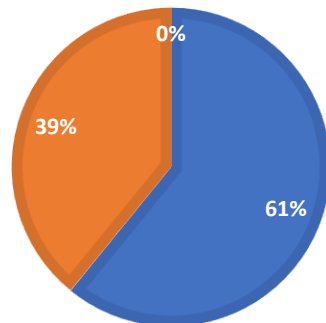

6. ábra Az ovifocin résztvevő gyermekek nyitottabbak társaik felé

A további szocializációhoz kapcsolódó kérdésekben is hasonlóan pozitív visszajelzések érkeztek. A pedagógusok véleménye szerint az ovifocira járó gyermekeknél gyakran előfordul (15 fő) illetve igaz (7fő), hogy könnyebben barátkoznak, csupán csak 1 fő állította ennek ellenkezőjét. A gyermekek segítségnyújtási készségének erősödésével 8-an értenek egyet, 14-en gondolják úgy, hogy gyakran előfordul és itt is csak egy valaki gondolja ennek ellenkezőjét. A társakhoz való alkalmazkodás képességének erősödéséről is hasonlóan vélekedtek, azzal a különbséggel, hogy 14-en tartották ezt az állítást igaznak és 9-en pedig úgy látják, hogy gyakran előfordul.

TÁRSAKHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS KÉPESSÉGE ERŐSÖDIK, SZÁZALÉK (N=23)

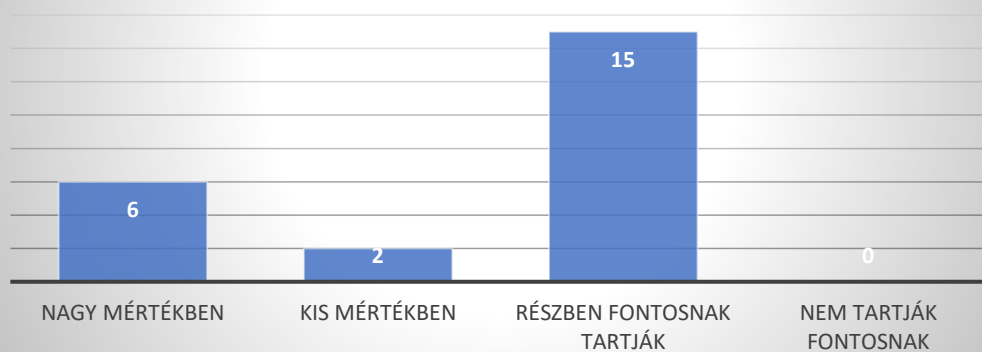
■ IGAZ ■ Gyakran előfordul ■ Nem jellemző

7. ábra Társakhoz való alkalmazkodás képessége erősödik

Mindezek után arra is kíváncsi voltam, hogy az óvodapedagógusok megítélése alapján a szülők mennyire tartják fontosnak gyermekük mindennapi mozgását. Igen megoszló válaszok érkeztek a kérdésre. Nagyon örültem annak, hogy a nem tartják fontosnak lehetőséget senki nem jelölt meg, ennek ellenére azonban a legtöbben (15 fő) a részben tartják fontosnak választ adta. Ez azért is érdekes számomra, mert napjainkban az interneten, közösségi oldalakon, médiában is próbálják felhívni az emberek figyelmét a mozgás fontosságára, a mozgáshiány problémáira. Sok cikket olvashatunk, interjút hallhatunk ezzel kapcsolatban, ami segíti a szülőket az egészséges életmód alakítására.

Véleménye szerint a szülők mennyire tartják fontosnak a gyermekek mindennapi mozgását? fő (n=23)

8. ábra Véleménye szerint a szülők mennyire tartják fontosnak a gyermekek mindennapi mozgását?

7.Összefoglalás:

Szakedolgozatomban az OTP Bank Bozsik foci program fejlesztő hatásait próbáltam, minél átfogóbban feltárni. Kérdőívemben óvodapedagógusokat kerestem meg, akik jelenleg is tartanak vagy régebben tartottak ovifoci foglalkozásokat. Azért ezt a módszert választottam, mert, bíztam abban, hogy a modern technika, az internet, a közösségi oldalak széleskörű elterjedése miatt könnyen és gyorsan sok emberhez el tudom juttatni a kérdéseim, ezáltal sok kitöltésre számíthatok. Ennek ellenére nem gyűltek túl gyorsan a válaszok. Tudom, hogy egy intézményben általában egy fő óvodapedagógus tart ovifoci foglalkozásokat mégis valamivel több válaszadót vártam. Annak nagyon örültem, hogy még a fővárosból is akadt segítőkész kitöltő.

Úgy gondolom, a mai modern világban egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk arra, hogy felhívjuk az emberek, szülők figyelmét arra mennyire fontos a mozgás, főleg a kisgyermek körében. Nagyon elterjedtek napjainkban az okos eszközök, telefonok, tabletek, amiket a gyerekek is előszeretettel használnak. Ezek használata miatt a mozgás háttérbe szorul. A foci egy kiváló lehetőséget teremt a gyermekek megmozgatására, érdeklődésük felkeltésére. Élvezik az edzéseket, foglalkozásokat, játékokat. Ez a sport egyre népszerűbb, nem csak a fiúk körében, hanem manapság már a lányok közt is egyre elterjedtebb. Az OTP Bank Bozsik program támogatja az integrációt és már az idősebb korosztály számára a külön lány csapatok létrehozását is lehetővé tette.

A vélemények alapján a foci, mint a mozgás egyik formája jótékony hatással van a mozgásfejlődésre, kognitív képességekre, a szocializációs folyamatokra. Segít az egészséges életmód alakításában hiszen, ha ebben a korban megalapozzuk a sport szeretetét az nagy valószínűséggel kihat és végig kíséri a gyermekeket életük folyamán. Ennek a csapatjátéknak nem csak a mozgás- és értelmi fejlődésre van hatása, hanem segíti a gyermekeket a szocializációs folyamatokban. Mivel többen játszanak együtt alkalmazkodniuk kell egymáshoz.

Úgy gondolom, ez a mozgásforma egyre elterjedtebb az intézményekben. Az OTP Bank Bozsik program keretén belül sokféle fejlesztő eszköz áll rendelkezésére a pedagógusoknak. A gyerekek élvezik a játékos tevékenységeket és a nagyobb rendezvényeken a versenyzés izgalmait is megtapasztalhatják. Összességében véleményem szerint a gyerekek körében az ovifoci egy jó móka, örömforrás. Ez a legfontosabb, amit adhatunk nekik. Ha ez az élmény még fejlesztő hatással is jár az még egy plusz dolog, amit a focitól kaphatunk.

Saját tapasztalatom alapján is elmondhatom, mivel mindkét fiú gyermekem a labdarúgás sportágot választotta, hogy ez a csapatjáték nem csak sportról szól. Egy közösséghez tartozni, annak részévé válni is nagyszerű érzés. A gyerekek egymáshoz való viszonya is példaértékű. Nem csak köszönnek egymásnak, sokszor név szerint köszöntik egymást: Szia Zalán, Szia Lázár. Figyelnek egymásra. Ha a játék hevében valaki elesik, megüti magát felsegítik, megkérdik hogy van. A nagyobbak segítséget nyújtanak a fiatalabbak számára, társaknak tekintik őket. A különféle foci rendezvények nem csak a gyermekek számára adnak alkalmat az ismerkedésre. A családoknak is remek lehetőség a közös programok szervezésében. Az együtt szurkolás, a közös öröm és néha a közös bánkódás egy-egy vereség után a családtagokat is jobban összekovácsozza.

Végezetül szeretném idézni néhány óvodapedagógus gondolatát az ovifociról, melyet a kérdőívem végén megosztottak velem. Mivel a kitöltés anonim módon történt ezért csak név nélkül tudom megtenni ezt.

„Véleményem szerint nagyon fontos, hogy a gyermekek már óvodás korban megszeressék a mozgást. Ehhez nagyszerű lehetőség az ovifoci, hiszen nem terheli a családokat sem anyagilag, sem időben, és minden gyermek számára hozzáférhető. A gyermekek mindig szívesen vesznek részt a foglalkozásokon, fejlődésük hétről - hétre megfigyelhető.”

„Szerintem nagy szükség van a labdás játékokra (régén a gyerekeknek csak labdájuk volt). Sajnos azt tapasztaljuk, hogy otthon nem mozognak a gyerekek, a mozgásigény kielégítése, a mozgásfejlesztés az oktatási intézményekre hárul.”

„Személyes véleményem szerint a sport elengedhetetlen a boldog, egészséges és kiegyensúlyozott élethez. Ha választhatnék a két kiváló dolog közül, a csapatsportra tenném a voksom, az egyénivel szemben. De, természetesen, mindegy mit sportolnak a gyerekek, csak szeressék a mozgást!”

„Mindazonáltal, hogy fejlődik a gyerekek mozgáskoordinációja, szociális képességeik fejlődésére is pozitív hatással van a közös tevékenység. Gyakran tapasztaljuk, hogy az udvaron

együtt játszanak azon gyerekek, akik a sporttevékenységen részt vesznek, így a közösségre, baráti kapcsolatokra is hatással van.”

„Ezek a foglalkozások jó lehetőséget biztosítanak arra, hogy a külön csoportokban lévő gyerekek kapcsolatot alakítsanak ki egymással. Valamint plusz lehetőség a kötött torna foglalkozás mellett a gyermekek mozgásfejlesztésére.”

„Ebben az életkorban már az is nagy mértékben hozzátesz a gyermekek fejlődéséhez, hogy az óvoda intézmény keretein belül találkozik sporttal, mozgással, a focival. Fontos ezt az irányt tartani az óvodapedagógusoknak, hiszen a szülők egyre gyakrabban helyezik előtérbe a más területet fejlesztő (angol, informatika, hittan) foglalkozásokat.”

„Az ovi-focit remek lehetőségnek tartom, mely jótékony hatásai mellett maga a mozgás és sport megszerettetését is elősegíti, azonban fontos kiemelni, hogy az óvodapedagógusok által szervezett tudatos mozgásfejlesztést - és szükség esetén a célzott mozgásterápiát, egyéb szakember bevonását - nem helyettesíti.”

„Az ovifoci foglalkozás az előbb említett készségek, képességek mellett súlyozottan fejleszti még a gyermekek empátikus, sportszerű hozzáállását készségeit és számos képességet. Összességében a csapatszellem, összetartozás, és számos készséget sorolhatnék még. Ha a pedagógus szívesen irányítja a foglalkozásokat a gyerekek maguktól kérik, várják a következő alkalmat. Tehát hajrá, Bozsik torna és mindenféle mozgás tevékenység!!!”

„A mi óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk a mindennapi mozgás mellett a heti mozgás tevékenységekre, valamint a különböző délutáni mozgásfoglalkozások lebonyolítására is. Az ovi foci az egyik legnépszerűbb sport a mi intézményünkben, a gyermekek nagy örömmel várják a délutáni foglalkozásokat. Majdnem mindennap délelőttönként az udvaron szabadjáték gyanánt is ezt játsszák. Zömmel fiúk, de a lányok is néha részt vesznek benne. Sok gyermek szokott drukkolni a “kis focistáknak.””

„A foci, mint csapatsport mind a közösségi érzés fejlesztésében és a szociális készségek kialakulásában, mint pedig a nagymozgások és téri orientációs képesség tekintetében nagyszerű. Kiemelném komplex személyiségfejlesztő hatását.”

„A csapatsport, így a foci, nagyban segíti a szociális érést, segít a társas kapcsolatok kialakításában, erősíti a közösségi érzést. Feladattudatuk, koncentráció képességük, kompromisszum készségük, alkalmazkodó képességük erősödik. Mozgáskoordinációjuk, térbeli tájékozódásuk fejlődik. Az óvodában nagy szerepe van a hátránykompenzációban, hiszen, azok a gyerekek is kapcsolatba kerülhetnek a focival, akinek a szülei nem tehetik meg, hogy egyesületi kereteken belül sportolhassanak.”

Felhasznált irodalom

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
[https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+\(XII.+17.\)+Korm.+rendelet](https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=a1200363.kor&targetdate=&printTitle=363/2012.+(XII.+17.)+Korm.+rendelet) (Letöltve: 2024.03.23.)
2. Bartók Margit, Dornbach Ildikó, Kovács Szilveszter, Kun István: Sportfoglalkozások kisgyermek számára, Budapest Magyar Labdarúgó Szövetség, Magyar Atlétikai Akadémia 2014
3. Bábosik Zoltán: A játék és a sport személyiségfejlesztő hatásrendszere
http://epa.niif.hu/04200/04291/00026/pdf/EPA04291_deliberationes_2020_2_005-018.pdf
(Letöltve:2024.03.05.)
4. Berghauer-Olasz Emőke (2013): Fejlődéslelektan I. (jegyzet) 74-99 p. [online] [letöltve:2023] >URL:<http://genius-ja.uz.ua/sites/default/files/csatolmanyok/magyar-nyelvu-oktatasi-jegyzetek-es-magyar-nyelvu-szaknyelvi-szotarak-nyerteseinek-dokumentumjai-472/fejlodeslelektanijegyzet12mb.pdf>
5. Dr Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Budapest AduPrint Kft. 2006
6. Gaál Sándorné: A mozgástevékenység sokoldalú fejlesztése az óvodában Budapest Flaccus Kiadó Kft, 2020
7. Gaál Sándorné Rudnerné Sipos Hajnalka: "Gyerek labdajáték" Sportjátékok megalapozása Mozgásprogram a 4-10 éves korosztály számára. Szarvas Szerző, 2015. 100 p.
8. Gaál Sándorné Rudnerné Sipos Hajnalka: "Gyerek labdajáték II." Sportjátékok megalapozása óvodában és az alsó tagozatban Mozgásanyagának feldolgozása és testnevelési játékokban történő feldolgozása. Szarvas Szerző, 2017. 145 p.
9. Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet Labdagyakorlatok , Redact 2000. Oktatási és Szolgáltató Bt.
https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/01/42/62/dd/1/Mozg_sos_j_t_kok_j_.pdf
[letöltve:2023]
10. Hamar Pál: A mozgás, mint személyiségfejlesztő tényező Budapest, Eötvös J.Kvk., 20163.

11. Horváthné Aczél Judit: A mozgás szerepe az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. 1.rész.
In: Óvodai nevelés, 2023. (76.évf.) 7.sz.22.p.

12. József István: Fejlődépszichológia nevelőknek. Kaposvár: Dávid Kiadó, 2012.

13. Király Tibor – Szakály Zsolt: Mozgásfejlődés és a motorikus képességek fejlesztése gyermekkorban https://tamop412a.ttk.pte.hu/TSI/Kiraly-Szakaly%20-%20Mozgasfejlodes%20es%20a%20motorikus%20kepessegek%20fejlesztese%20gyermekkorban/mozgasfejlodes_korr.html#d5e606%

14. Komjáti Ilona: A mozgásfejlesztés fontossága az óvodáskorban [Katedra-folyoirat 23_09_21-22.pdf](#) (Letöltve:2024.03.26)

15. Magyar életrajzi Lexikon [Magyar Életrajzi Lexikon \(oszk.hu\)](#)

16. Pappné Gazdag Zsuzsanna: Labda-Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és kisiskolások számára Flaccus Kiadó Kft, Budapest 2020

17. MLSZ.hu [bip_tajekoztato_2324.pdf \(mlsz.hu\)](#)

18. MLSZ.hu MOK- MLSZ Oktatási Központ <https://edzokepzes.mok.mlsz.hu/tipus/mlsz-grassroots-alap>

19. Szentlőrinci Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja <https://szentlorinciovoda.hu/dokumentumok/pp.pdf>

20. Út Európa Élvonala Tehetségkutató és Foglalkoztató Program https://docplayer.hu/1144198-Ut-europa-elvonalaba-tehetsegkutato-es-foglalkoztato-program.html#google_vignette

Mellékletek

1.számú melléklet: Kérdőív

Kedves Óvodapedagógusok!

Bedő-Schmidt Éva vagyok a MATE Neveléstudományi Intézet Óvodapedagógus szakának végzős hallgatója. Szakdolgozatomban az óvodában jelenlévő labdajátékokat és azok hatásait vizsgálom.

Azon óvodapedagógusok segítségét szeretném kérni, Bozsik foci keretén belül foglalkoznak/tak az óvodáskorú gyermekekkel.

A kérdőív kitöltése anonim és 10-12 percet vesz igénybe.

Köszönöm a segítségüket!

Neme:

- Nő
- Férfi

Életkora:

- 25év alatti
- 26-30
- 31-35
- 36-40
- 41-45
- 46-50
- 51 felett

Hány éve dolgozik óvodapedagógusként?

- Fél éve
- 1-4 éve
- 5-10 éve
- 11-15 éve

- 16-19 éve
- 20-25 éve
- Több, mint 25 éve

Az intézmény helyének településtípusa? (Amelyben dolgozik/ dolgozott)

- Község
- Kisebb város
- Megyeszékhely
- Főváros

Hány gyermek jár az intézménybe?

Ön fontosnak tartja a mozgást a gyermekek mindennapjaiban?

- Igen
- Nem

Mennyi ideje tart ovifoci foglalkozásokat?

- Féléve
- 1-2 éve
- 3-4 éve
- 5-6 éve
- 7-8 éve
- 9-10 éve
- Több mint 10 éve

Általában hány gyermek vesz részt ezeken a foglalkozásokon?

- 3-4
- 5-6
- 7-8
- 9-10
- 10- nél több

Milyen gyakran tart ovifoci foglalkozásokat?

- Heti 1 alkalommal
- Heti 2 alkalommal
- Heti 3 alkalommal
- Kéthetente
- Havonta

Nemek szerint milyen összetételű a csoport?

- Többségében fiúk
- Többségében lányok
- Vegyes csoport

Milyen életkorú gyermekek vesznek rész leginkább az ovifoci foglalkozásokon?

- 4 év
- 5 év
- 6 év
- 7 év

Az ön intézményében hol valósíthatók meg ezek a foglalkozások?

- Udvaron
- Csoportszobában
- Tornaszobában
- Egyéb

Rendelkeznek-e a foglalkozásokhoz megfelelő eszközökkel?

- Igen
- Nem
- Részben

Részt szoktak-e venni a Bózsik program keretein belül, intézményeken kívüli rendezvényeken/
tornákon?

- Igen
- Nem

Vélemény szerint az ovifoci foglalkozásoknak van fejlesztő hatása?

- Igen
- Nem

Ha nemmel választott kérem indokolja meg!

Nő a gyermekek állóképessége

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

A gyermekek egyensúlyérzéke fejlődik

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

A gyermekek feladattudata erősödik

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

A gyermekek mozgáskoordinációja fejlődik

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

A gyermekek téri tájékozódása fejlődik

- Kis mértékben
- Nagy mértékben
- Nem fejlődik

Fejlődik a gyermekek szem-kéz koordinációja

- Kis mértékben
- Nagy mértékben
- Nem fejlődik

Fejlődik a gyermekek szem-láb koordinációja

- Kis mértékben
- Nagy mértékben
- Nem fejlődik

Az ovifocin résztvevő gyermekek nyitottabbak társaik felé

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

A gyermekek segítségnyújtási készsége erősödik

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

Társakhoz való alkalmazkodás képessége erősödik

- Igaz
- Gyakran előfordul
- Nem jellemző

Véleménye szerint a szülők mennyire tartják fontosnak a gyermekek mindennapi mozgását?

- Nagy mértékben
- Részben tartják fontosnak
- Kis mértékben
- Nem tartják fontosnak

Kérem írja le véleményét a témához kapcsolódóan!

2. számú melléklet: Nyilatkozat

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat
III. Hallgatói Követelményrendszer
III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat
6.13. sz. függelék: A MATE egységes szakdolgozat /
diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója
4.1. sz. melléklete: Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Bodó-Schmidt Éva (név) (hallgató Neptun azonosítója: EQE7TL)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekinttem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2024 év 04 hó 21 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

3. számú melléklet: Nyilatkozat

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: BEDŐ-SCHMIDT ÉVA
A Hallgató Neptun kódja: EQEPTL
A dolgozat címe: A SPORT SZEREPE ÖVODÁSKORBAN AZ OUIFOCI
A megjelenés éve: 2021
A konzulens intézetének neve: MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM
A konzulens tanszékének a neve: SZAKDIDAKTIKAI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelté után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2021 év április hó 21 nap

Bedő-Schmidt Éva
Hallgató aláírása